

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121276487
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6121276487.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a členov senátu JUDr. Anny Kovalovej, PhD. a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovaným: 1/ W. O., nar. XX.X.XXXX a 2/ N. O., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom XXX XX A. XX, zastúpení: JUDr. Katarína Andráš Lešková, advokátka, so sídlom Plzenská 2, 080 01 Prešov, o zaplatenie sumy 11 389,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. SK-5Csp/47/2021-208 zo dňa 22. februára 2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovaným sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným priznal náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť OTP Banka Slovensko, a.s., poskytol žalovaným na základe zmluvy o úvere pod číslom zmluvy XXX/XXXX/XXSU a číslom úverového účtu XXXXXXXX (ďalej aj ako „úverová zmluva“) úver vo výške 16 700 eur, ktorý sa žalovaní zaviazali uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. Podaním zo dňa 1.4.2018 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaní napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatili, právny predchodca žalobcu v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy vyhlásil úver za predčasne splatný s účinnosťou k 16.6.2018, t. j. v 10. deň odo dňa doručenia vyhlásenia úveru za predčasne splatný. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou OTP Banka Slovensko, a.s., ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníkom dňa 11.12.2019 bola pohľadávka voči žalovaným z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom boli žalovaní upovedomení písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky v súlade s ust. § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výška postúpenej pohľadávky bola postupcom vyčíslená ku dňu 11.12.2019. Žalobca si v tomto konaní uplatnil voči žalovaným len časť postúpeného nároku vo výške nesplatennej dlžnej istiny úveru v sume 11 389,10 eura spolu s príslušenstvom, ktorú žalovaní žalobcovi napriek predžalobnej výzve nezaplatili.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť z dôvodov nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a z dôvodu, že nárok žalobcu je premlčaný, nakoľko žalovaní vzniesli námietku premlčania v odpore zo dňa 27.4.2021.

4. V danom prípade nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom žaloby z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu tak, ako to vyžaduje ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zásadnou prekážkou je absolútne neplatné predčasné zosplatnenie celého dlhu zo strany právneho predchodcu žalobcu, pretože tento v listine označenej ako „Vyhlásenie úveru za predčasne splatný“ zo dňa 14.5.2018 nešpecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo zosplatnil dlh. Právny predchodca žalobcu v tejto listine iba uviedol, že k 13.5.2018 je dlžná suma zo zmluvy o úvere spolu v sume 1 318,44 eur. Zo zmluvy o úvere („Zmluva o OTP refinanc exprese“) zo dňa 13.6.2013 vyplýva, že žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali splácať právnenému predchodcovi žalobcu poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach v sume 232,86 eur. Z listiny, ktorou právny predchodca žalobcu zosplatnil úver nie je možné jednoznačne určiť, pre konkrétnu ktorú z omeškaných splátok došlo k predčasnému zosplatneniu úveru. Neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú právny predchodca žalobcu jednorazovo predčasne zosplatnil celý dlh, vyplývajúci z úveru, spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto jednostranného právneho úkonu právneho predchodcu žalobcu pre jeho neurčitosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

5. Žalobe nemožno vyhovieť aj z dôvodu premlčania nároku uplatneného žalobcom. Pri aplikácii ust. § 103 Občianskeho zákonníka, premlčacia doba začína plynúť od omeškania splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu. Malo by ísť o prvú omeškanú splátku, ktorá nebola uhradená, čo je logický dôsledok zásady vyjadrenej v § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej je relevantné to, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát, a nie kedy si ho žalobca mohol uplatniť prvýkrát. Výška mesačnej splátky žalovaných podľa úverovej zmluvy č. XXX/XXXX/XXSU . bola dohodnutá v sume 232,86 eur so splatnosťou k 3. dňu v kalendárnom mesiaci. Z toho vyplýva ($1\ 318,44 : 232,86 = 5,66$), že omeškanie s riadnym splácaním jednotlivých splátok úveru u žalovaných nastalo minimálne k 3.12.2017. Splátka splatná k 3.12.2017 nebola uhradená v celej sume, ale len čiastočne v sume 153,20 eura. Ak právneho predchodcu žalobcu k vyhláseniu úveru za predčasne splatný viedol fakt, že žalovaní mu dlhujú na splátkach úveru sumu 1 318,44 eura, potom splátka, pre omeškanie ktorej v tomto prípade mohol byť úver vyhlásený za predčasne splatný bola splatná k 3.12.2017. Premlčacia doba na úspešné uplatnenie celého dlhu na súde tak veriteľovi začala plynúť nasledujúcim dňom po splatnosti, t. j. 4.12.2017 a márne uplynula dňa 4.12.2020. Z potvrdenia o odoslaní podania Okresného súdu Banská Bystrica (č. I. 33 spisu) je zrejmé, že žaloba bola podaná na súd dňa 19.3.2021, teda po uplynutí premlčacej doby, čo nijako neovplyvnilo ani žalobcom tvrdené neplynutie lehôt podľa zákona č. 62/2020 Z. z. v období od 25.3.2020 - 30.4.2020 (t. j. spolu 36 dní, ktoré aj keby boli v tomto prípade zohľadnené, spôsobia predĺženie premlčacej doby max. do 9.1.2021). Zánikom nároku na platenie istiny z dôvodu premlčania sa premlčí aj samotný nárok na platenie úroku z omeškania.

6. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

7. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu podľa § podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Navrhol odvolaciemu súdu, aby na základe ustanovenia § 388 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazže žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 11 389,10 eur, úrok z omeškania 5,00 % ročne zo sumy 11 389,10 eur od 17.6.2018 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

8. Záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobcom uplatnený nárok posúdil ako premlčaný aplikáciou ust. § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka a pre tento prípad počiatok premlčacej doby celého uplatneného nároku aplikoval od splátky splatnej dňa 3.12.2017, t.j. vôbec prvej riadne a včas neuhradenej splátky úveru, považuje za nesprávny.

9. Z dôvodu porušenia platobnej disciplíny právny predchodca poslednou výzvou pred zosplatnením zo dňa 1.4.2018 upozornil žalovaných na omeškanie so splácaním úverových splátok. Zároveň žalovaných upozornil, že pre prípad nezaplatenia dlhu na splátkach mu vzniká právo na predčasné zosplatnenie úveru. Nakoľko žalovaní dlžné splátky úveru nezaplatili, právny predchodca v zmysle ust. § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 14.5.2018 úver predčasne zosplatnil. Pokiaľ súd

prvej inštancie uzavrel, že premlčacia doba na uplatnenie celého nároku uplatneného žalobou začala plynúť od splatnosti vôbec prvej omeškanej splátky t.j. odo dňa 4.12.2017, nesprávne aplikoval ust. § 103 v spojení s ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Žalobca poukázal na najnovšiu rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, konkrétne na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Cdo/132/2021, v zmysle ktorého (odsek 26) „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky pri strate výhody splátok (§ 565 Občianskeho zákonníka) sa začiatok plynutia premlčacej doby spravuje všeobecným ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka.“ Aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka. V posudzovanej veci tak mohla byť pohľadávka voči žalovaným prvýkrát uplatnená až 14.5.2018, t.j. v deň predčasného zosplatnenia úveru a v súlade s § 101 Občianskeho zákonníka k premlčaniu nároku z úverovej zmluvy by došlo až 14.5.2021. Nakoľko žaloba bola podaná na súd dňa 19.3.2021, bola podaná včas, počas plynutia 3-ročnej premlčacej doby na uplatnenie predčasne zosplatneného nároku z úveru v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

10. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

11. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu je neopodstatnené.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

14. Čo sa týka uplatneného nároku, vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver s výnimkou záveru o začiatku plynutia premlčacej doby pri zosplatnení úveru. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, z dôvodu, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom žaloby z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu tak, ako to vyžaduje ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca v podanom odvolaní záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k nedostatku aktívnej vecnej legitímácie nenamietal.

16. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodržel dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

17. Keďže medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými bola uzatvorená zmluva majúca spotrebiteľský charakter, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí 3 mesiacov

od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr v lehote po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota 3 mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

18. Nešpecifikácia konkrétnej splátky, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, spôsobuje neurčitost' takéhoto úkonu, nakoľko bez takejto špecifikácie nemožno posúdiť splnenie zákonom vyžadovanej podmienky vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňujúcej uplatnenie práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka najskôr až po uplynutí presne špecifikovanej zákonnej lehoty od omeškania so zaplatením nie akejkolvek, ale veriteľom konkrétne určenej splátky, čo je významné najmä v prípade dlhodobého neuhrádzania splátok zo strany dlžníka. Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na uplatnenie práva vyplývajúceho z ust. § 565 Občianskeho zákonníka, totiž spôsobuje absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka).

19. Okrem vyššie uvedeného, zosplatenie má zásadný vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu upravujú len zákonné podmienky zosplatenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Samy o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu, má preto zásadný vplyv i na začiatok plynutia premlčacej doby. Pri súčasnej právnej úprave určenie začiatku plynutia premlčacej doby umožňuje posúdiť, či k premlčaniu došlo alebo nie. Ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka totiž neumožňuje vymáhať a ani platne zabezpečiť premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy. Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa pritom rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie.

20. Neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú žalobca jednorazovo predčasne zosplatinil celý dlh vyplývajúci z úveru, spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto jednostranného právneho úkonu žalobcu pre jeho neurčitost' (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

21. V danej veci platnému postúpeniu pohľadávky bráni aj skutočnosť, že právny predchodca žalobcu si nesplnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Možnosť postúpenia pohľadávky banky na inú osobu je upravená v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, podľa ktorého ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad}) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

22. V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021, sp.zn. 4Cdo/162/2020 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2022, pod č. 6)

23. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku z 15. decembra 2020, sp. zn. 5 Cdo 36/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021 „Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je primárne zásadná skutočnosť (ktorú nemožno opomínať), že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (zákonnými podmienkami) platného postúpenia pohľadávky z úveru je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porovnaj § 92 ods. 8 tretia veta zák. č. 483/2001 Z. z.), aby nedošlo k jeho porušeniu.“

24. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý, nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému. Ak v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, sa hovorí o omeškaní so splnením čo i len časti peňažného záväzku dlžníka, za predpokladu nevyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, týmto peňažným záväzkom môže byť iba dlh vzniknutý neuhradením už splatných splátok, nakoľko s ďalšími splátkami splatnými v budúcnosti nemôže byť dlžník v omeškaní. Pokiaľ v ďalšej časti tohto ustanovenia sa hovorí o pohľadávke zodpovedajúcej tomuto peňažnému záväzku, je zrejmé, že ide o peňažný záväzok vzniknutý z doposiaľ neuhradených splatných splátok.

25. Základným právnym problémom v danej veci je otázka platnosti, či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách, musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu Zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania, prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je to, že ide o spotrebiteľský spor vyplývajúci z pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru. Ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) sú preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkovo nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia, čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva, aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevyučuje.

26. Podľa ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

27. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Uvedený záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.04.2018 vydaného vo veci 1Cdo 147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 60.

28. Odvolací súd dáva do pozornosti aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31.03.2022, podľa ktorého cit.: „Z uvedeného je tak zrejmý reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti (č. I. 18 a 19 spisu) síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú

výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. 28. Vo vzťahu k právnomu posúdeniu otázky či „je žalobkyňa povinná predkladať doručky výziev v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách aj v prípade, ak je postúpenie pohľadávky a doručenie výziev medzi stranami nesporné“ dovolací súd uvádza: 29. V zmysle § 111 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručka je verejnou listinou. 30. Doručka je listinou, ktorá má povahu verejnej listiny, a ktorá sa od listín súkromných líši tým, že potvrdzuje, pokiaľ nie je dokázaný opak, pravdivosť toho, čo je v nej uvedené. Status doručky ako verejnej listiny bol síce vyjadrený už aj v § 45 ods. 2 O. s. p. [„Údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“) sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak.“], Civilný sporový poriadok však výslovne hovorí o statuse verejnej listiny. 31. V zmysle § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. 32. V súvislosti s § 295 CSP je v individuálnych spotrebiteľských sporoch potrebné aplikovať aj ustanovenie § 132 ods. 3 CSP. Nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa, ak v žalobe iba označí, ale nepripojí všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení. V dôsledku informačného deficitu, ktorý je pre spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch obvyklý, musí dôkaznú povinnosť za spotrebiteľa suplovať súd, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ nepredložil alebo nemôže predložiť dôkazy vlastnou vinou. Obdobné platí aj v prípade, ak je spotrebiteľ žalovaný a nepripojí všetky dôkazy k vyjadreniu k žalobe.“ (Pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/75/2020 z dňa 27.10.2022)

29. Žalobca v konaní nepreukázal výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že jej klient je v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku tak, ako to predpokladá ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z obsahu vyjadrenia žalobcu zo dňa 2.8.2022 (č.l. 123 - 125 spisu) vyplýva, že žalobca za takúto výzvu považoval Vyhlásenie úveru za predčasne splatný zo dňa 14.5.2018 (č.l. 17 spisu).

30. S poukazom na vyššie citované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Vyhlásenie úveru za predčasne splatný zo dňa 14.5.2018 nemožno považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

31. Banka pristúpila k postúpeniu pohľadávky dňa 11.12.2019, a teda bolo povinnosťou banky pred postúpením pohľadávky postupovať v intenciách zákona o bankách. Za predpokladu nesplnenia podmienok podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, ide o postúpenie v rozpore so zákonom, a to zákonom o bankách, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené. Postúpenie pohľadávky na žalobcu je neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

32. Odvolacia námietka žalobcu vo vzťahu k aplikácii § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka na prejednávany prípad je vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít opodstatnená, avšak vzhľadom na konštatovaný záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd, nie je spôsobilá žalobcovi privodiť iný, priaznivejší záver, ako ten ku ktorému dospel súd prvej inštancie.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2023 pod č. 29 konštatoval, cit.: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka)“.

34. Z odôvodnenia citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej vyplýva, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným

celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva na splnenie celého dlhu, čím sa naplní zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

35. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešným žalovaným v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli. Preto s použitím ustanovenia Čl. 17 CSP nebol daný dôvod na priznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovaným.

37. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).